

Передплата

на «РУСЛАНА» виносить:

в Австрії:

на цілий рік	20 кор.
на пів року	10 кор.
на чверть року	5 кор.
на місяць	1-70 кор.

За границю:

на цілий рік	16 рублів
на пів року	8 рублів
на місяць	1-70 рублів
Поодинокі числа по 16 сот.	

РУСЛАН

«Вирвеш ми очі і душу ми вирвеш: а не возьмеш милости і віри не возьмеш, бо руске ми серце і віра руска» — З Русланових псалмів М. Шашкевича.

Виходить у Львові що дня крім неділі і руских свят о 5½ год. пополудні.

Редакція, адміністрація і експедиція «Руслана» під ч. 1. пл. Домбровського (Хорунщини). Експедиція місцева в Агенції Соколовського в пасажі Гавемана.

Рукописи звертає ся лише на попереднє застереження. — Рекламациі неопечатані вільні від порта. — Оголошення авіаційні приймають ся по ціні 20 с. від стрічки, а в «Надісланім» 40 с. від стрічки. Подяки і приватні донесення по 30 с. від стрічки.

Різдвяна програма Німців.

(X) Після всяких проволоч виробив комітет вибраний німецькими послами з Чехословаччини в справі улаштування німецько-чеського язикового спору в Чехах, а досягнувши одобрено сих основ в німецьких клубках (вірноконституційної шляхти, німецьких людовців і поступовців і німецьких аграрників) оповістив сі основ і уділив в урядовій формі правительству і молодоческому клубови. Як свого часу в т. зв. зелено-святій програмі висловили були німецькі сторонництва свої домагання, так і в сих основах находимо висловлену програму німецьких сторонництв, яку можна би назвати «різдвяною програмою». Она має послужити підставою до переговорів між Німцями і Чехами. На сю різдвяну програму Німців мають Чехи дати свою відповідь, поставити свою програму, а правительство буде мусіло підняти ся ролі посередника, щоб довести до порозуміння між обидвома сторонами і тим способом промостити дорогу до успішної роботи в раді державній. Від програми Чехів, а відтак від переєправ між обидвома сторонами буде зависиме даліше уложенє внутрішньо-політичного положення. З огляду на велику вагу сеї акції подаємо в дословнім перекладі різдвяну програму Німців:

«Німецькі послы з Чех, приналежні до поступового, людового і аграрного німецького сторонництва і вірноконституційної шляхти, зібрали ся з огляду на трудне положенє парламентарне, щоби — о скільки се від них залежить і о скільки се доторкує ся Чех — довести до поважної і успішної роботи в раді державній.

«Хто знає цілий обсяг німецько-чеського питання і тісну звязь всіх його частин та велику досягність сих від десятирок літ неполаджених справ для національного становища Німців в Чехах і в державі, не може вимагати від чеських Німців, щоби они робили безвиглядну пробу і прийняли яко основу переговорів самовільно вирвані частини з сего обсягу та довели в найліпшій случаю до хвилевого, але лише переминаючого поліпшення в раді державній.

«А позаяк розходить ся естование ради державної і грозять найбільші економічні небезпечности, наколи правительство і державна рада не виступлять до спільної оборони, то німецькі послы з Чех розважували се, чи не було би спроможнє, весь обсяг німецько-чеських питань в Чехах так розложити на групи, щоби насамперед приступлено до полагоди одної групи, і тим способом мала би послідувати поступенна поагода цілого обсягу.

«При тім мусіли німецькі послы з Чех виходити з того погляду, що таке поступованє лише тоді мало би успішні вигляди, наколиб для кожного поодинокого розділу був обезпечений інтерес а тим самим і діяльна участь і добра воля обох сторін належним уложенєм кожної групи.

«Яко перша з тих груп представляє ся лад в обсягу вийшної і внутрішньої урядової мови так в державних як в автономічних властях.

Окружний поділ.

Важну вступну роботу зроблено вже майже осягненим порозумінєм про начерк закона що-до мови в автономічних властях в Чехах. Але потреба ще інших вступних робіт, без яких взагалі не може бути рішенє язикове питанє в Чехах. Безнастанне повторюванє загальних, державно-правних або історичних аргументів мусить уступити місця розслідуваню потреби і виданю певних адміністративних розпорядків. Думаємо, що аж з національним розмеженєм повітів і заведенєм так часто вже обговорюваної державної і автономічної управи округів буде подана спрмога, довести в розмежених областях до ладу язикові відносини, які відповідали би потребі ісправедливости. Ся справа сходить ся з підношеним уже часто домаганєм рішучої реформи нашої державної і автономічної управи.

«Розмеженє, що до якого є вже достаточні вступні роботи, не викличе значної проволочки, наколи буде добра воля і не буде пересадки. Обстаємо при тім, щоби розмеженє було в потребі розтягненє і на місцевости.

«Окружна управа повинна бути державна і автономічна. Належало би приступити до заведення окружних управ, яким би треба відступити суцню часть компетенції намісництва, а ті окружні управи творили би середню інстанцію, між староствами і намісництвом, зглядно між староствами а міністерствами.

«Автономічні окружні репрезентациі належало би утворити по знесеню рад повітових і в обсягу окружного правительства, а окружним радам, як і окружним виділам треба би признати компетенції, які би віднято краєвому соймови і краєвому виділови. А іменно до сеї компетенції належало би все народне шкільництво, добродійні інститути і деякі інші суспільні уладженя. Між окружними правительствами і автономічними окружними репрезентациями мала би бути тим способом утворена органічна звязь, що деякі справи мали би бути поладжувані на спільних засіданнях окружних рад і окружних виділів і тим способом усунено би дотеперішній шкідний вплив дуалістичної управи.

«Тим робом мали-б ми спосібні дожити адміністративній тілі і посередній інстанції, які впровадили би нове житє до нашої управи розтяглої, марнуючої час і проволікаючої справи. Ся реформа вийшла би в користь обидвом народностям в краю і самому краю.

«Утворенє сих областей окружних правительств має отже послідувати після національного розмеження, щоби було поспроможі як найменше національно мішаних округів; а де се є неминуче, не повинно позіставанє одного або більше язиково-мішаних повітів в окрузі надавати сему цілї язиково-мішаного округа, наколи нема за разом певного проценту инше-язикової меншости супроти загального населеня округа.

«Для язикових потреб національної

меншости в таких одноязикових округах належить рівномірно постарати ся о утворенє відділів при окружних урядах, зглядно окружних виділах.

«Се не зробить трудностей области окружних судів також розмежувати і уладити відповідно сим основам. Установу окружних правительств для політичної управи уважаємо яко перший ступінь і первовзір, щоби так само уладити скарбову і поштову управу, щоби відтак всі краєві власти в Празі уладити після засади розділу справ відповідно язиковим областям, домаганє, при яким Німці давнійше обставали і тепер обстають. При сій нагоді повтаряємо наше домаганє, щоби вволено давно обіцяному нам заведеню дирекцій руху державних залізниць в німецькій области.

«Порядок язикового питання в краєвих властях складає ся з проблему внутрішньої і вийшної урядової мови».

(Конець буде).

Хліборобський страйк в державній раді.

Промова пос. Дашинського.

По промові пос. Василька забирали голос речники польського Кола пп. Гнєвош, Чайковський, Дідушицький, а також людовець Ольшевський — на чім ряд бесідників вичерпав ся і прийшли до остаточного слова внескодавці пп. Дашинський, Романчук і Василько.

Пос. Дашинський промовив отсими словами:

Висока палато! Вельми Поважані Панове! Не легко то промовляти внескодавцєви після чотиродневної розправи. Бо підчас неї проявили ся такі ріжнородні погляди, збромадила ся така величезна скількість фактів — представили ся в такім ріжнороднім світлі обі партії, що лежить в інтересі самої дебати, як не менше в інтересі правди, щоби внескодавець в своїм закінченю обговорив поновно найважнійші факти і звернув увагу на ріжницї, які заходять в поглядах на них.

Позвольте мені, панове, заким займу ся обговоренєм поодиноких фактів і замітів, сконстатувати ще один факт. В своїй бесіді сказав я виразно, що страйкували не лише рускі хлопці, але і польскі. На сей факт кладу умисне натиск супроти палати з огляду на пос. Ольшевського, як речника людового сторонництва. Відтак стверджую, що страйкували також в польських селах Греківці і Кретівці збараского повіта, в Качанівці скалатського повіта і в Підгайчиках, привалєжних до теребовельського повіта. Независимо від того я одержав відомість, що вибухнув дня 24. липня страйк рільних робітників, виключно польської народности, в Підгайчиках, власности графині Козебродської (Слухайте!). Даліше стверджую, хотий не багато залежить мені на тім, що страйковано у всіх польських оселях східної Галичини. Натомість мені залежить на сконстатованю факту, що багато мазурських осель на Поділю мусіло також вхопити ся до страйку, а панове зрозумієте певно, що польскі Мазури не застановили праці з національних причин на полях обшарників, але що їх змусило прями до опору економічній

положене, в якім знаходиться все населення східної Галичини.

Др. Кербер а польське Коло.

Позвольте мені панове справити ся з поодинокими поглядами, після їх, що так вискажу ся, ранги. Першим що-до ранга, якого поглядом мушу зайняти ся, є безперечно дуже вимовний п. президент міністрів др. Кербер. І тут я хотів би лише на одно положити натиск, а іменно, що шляхта, члени польського Коло, зовсім не є вдоволені зі становиска, яке в своїй промові заявив др. Кербер. Они жадають багато більше! Не чують ся вдоволені з безсторонного міністра — яким він себе заповів, они хотять радше, щоби доля державної потуги звернула ся ще більше против бідних хлопів. Панове! Певно так само вас діткнуло, що власне в мові п. президента міністрів стверджений став незбитий факт, що платня у східній Галичині вивозить від 20 до 50 кр. денно.

В своїй промові я висказав ся, що не маю надії, аби ся ціла дебата могла мати знатний вплив на становиско президента міністрів. Ми не наївні! Знаємо знаменито, що п. мін. Кербер не є независимим урядником, але що він є невільником польського Коло (потакувана). Знаємо знаменито, що тих 63 голосів Коло є для него так дорогі, як життя, (так є). Бо колиб їх не мав, то не знаю кого би, крім християнсько-соціального сторонництва, він мав взагалі. Але предінь не розходять ся о се, щоби він зараз заявив готовість слідити і карати безправности та незгідне з законом поступоване. Мені ви-старчать цілковито, коли мені так загально відповість, що не думає падити переступників і що евентуально піддасть їх хотий би позірному дисциплінарному слідству. Панове, становиско, яке займає кожний президент міністрів при такій галицькій дебаті, є вам звісне достаточо: Бадені прямо брехав, Тун навіть не здавав собі справи з того, що відчитував зі справоздань староств, а п. Кербер, як вже знаємо, сидить в неволі польського Коло і хотий би крутив ся і вив ся не знати як, не згоден нічо зробити в Галичині. Се мусить ся нарешті раз ствердити.

Ексцеленція павів також цифру, а іменно пів мільона срібних, які утрачено через страйк, а хотий потім заявив, що страйк не був безпосередній, що можна вказати єго додатні висліди, зараз панове з польських лавок підхопили сю цифру і казали облудно: ото, яку страту втратили собі бідні хлопці, стратили пів мільона срібних! Панове, колиб не було страйків, колиб не роблено змагань в цілі піднесення соціального положення хлопів, ми порушали-б ся в замкненім кружі без виходу. Хтось зробить початок в напрямі поліпшення долі людю? Хто здобуде ся на жертву, щоби піднести стопу платні? В цілім світі діє ся так. Станьчани і пани з польських лавок не знають ся на страйках. Се перший раз пережили они безробітність на більшій скало і тому кличуть, що се нечувана річ пів мільона срібних страти по хлопській стороні. Панове, позволю собі пригадати вам інші страйки, а іменно великий страйк углевих робітників в Австрії в р. 1900. Пригадую, що сей страйк тривав 11 тижнів та що коло 60.000 до 70.000 людей з родинами витривало в ній до кінця. Чи знаєте, панове, які були їх страти? Коло 20 мільонів. Недавно закінчив ся страйк углевих робітників в північній Америці. А знаєте, панове, скільки вносять кошти сеї війни по стороні робітників? 43 мільонів доларів, то значить коло 200 мільонів корон! Отже пімете панове, що тих жертв не був би поносив зорганізований пролетаріят надурно. Але на сі страти не можна глядіти виключно з фінансового становиска. Ні, сі жертви і готовість, з якою їх поношено, свідчать, що сей люд живе і не хоче зігнати живцем.

Се не що иншого, як історія людю, а сей люд буде могутний в будуччині задля того, що єго історія буде могла вказати такі великі жертви. Ся робітничя класа, що уміє терпіти голод, аби дійти до своїх прав, побідить. Але сего не розуміють панове. Они не видять добре і кажуть: глядіть отсе, якої шкоди наробили собі. Пів мільона срібних стратило 100.000 хлопів. Бо належить зазначити як щось дуже характер-тичне, що сего пів мільона обчислено, беручи за

стопу заробку 20 кр. денно. Але ті страти зникнуть з хвилию піднесення ся заробку на 40, 50 або 60 кр. Панове, стільки лише маю сказати дотично становиска п. президента міністрів. Ми зовсім не є ним розчаровані, знаємо, що єму вільно було сказати, знаємо також, що центральне правительство не рушить ані пальцем, щоби завести лад в Галичині, бо се виходить з єго політичного положення, як проста консеквенція. Також заявляю, що з двома слідуочими бесідниками з Коло я намірений справити ся коротко. П. Мойсу і єго предків оставлю в спокою, не менше як 100-літнє шляхоцтво п. Гневоша (сьміх).

Шляхоцкі брехні.

Панове, ви чули, що говорив п. Гневош. Доказав, що властитель землі в Галичині східній, тратить річно на кождім моргу по 30 зр. П. Гневош посідає там 2 до 3 тисячі моргів, отже, докладає до своєї маєтности річно 90.000 зр. Отже після власного обчислення тратить 90.000 зр. і мимо того є таким великим добродієм, що рікрічно доплачує близько 100.000 зр. і гніває ся еще, що хлопці не роблять і кричать під не беса, коли хлопці опирають ся працювати у него. Се є, не хочу сказати: висна коміка, але зовсім єму властива, вроджена сьмішність. Старий пан ротмістр не дуже то сильний в рахунках і ті справи в дійсности певно виглядають зовсім інакше, а не так, як нам тут оповідав. Відчитував також листи великих властителів, листи, що розповідали про убійства і підпалення, а я виджу з приємністю з урядової реляції п. Кербера, що ніхто по стороні властителів зовсім ані не пожив смерті ані навіть каліцтва. Однак се не перешикає шан. послови алярмувати палату страшними листами, після яких оборонці Русинів, що їх боронили перед Татарами і Турками, цілу ніч переводили навколішках і дрозачи на цілім тілі, молили ся в своїх дворах, щоби добродійства, які они свідчать Русинам від стілько літ, не звернули ся проти них самих. Як я сказав, не буду доторкав тих річій ближше, як рівнож і брошури Будзиновского, в якій оповідає преріжні річі про бойкот. Одно лише скажу, що т. з. страйкбрехер в цивілізованім світі не уважає ся за чоловіка чести, а є предметом погорди, як той, що ломать солідарність своєї класи. Нігде в світі навіть у найбільше цивілізованих народів, не шанують зрадників, що ломлять страйк; противно називають їх «чорними» у Франції, жовтими у Франції, словом в цілім світі надаряють їм згідливі прізвиська. Чиж є дивним, що подібні зрадники страйку, не стрітили у Русинів надзвичайної зичливости, подібно, як в інших краях?

П. Мойса каже: «Тепер, коли хлопці терплять голод, тепер треба, аби прийшли емісарі і зарадили». Однак пийте хвилю перед тим жалувал ся, що взагалі прийшли ті люди. Отже раз їх не хоче, а другий раз кинь собі з них, що їх нема. Однак можу успокоїти шан. посла: як лише покаже ся потрібним, прийдемо до всіх тих хлопських добродій, що палать самим собі кадило і не соромлять ся власними устами вихвалити себе та величати. Краще було би, коли би повстав тут руский хлопа і сказав: «Так є, Гневош, Дідушицкий і всі ті панове є моїми добродіями». Однак як се виглядає, коли ті панове самі бють ся в груди і говорять: «Ми є добродіями руских хлопів, тільки, що они нам не признають сего!» (Славно!).

Відправа денунціантови.

Панове, не буду — як я сказав — полемізувати з тими обома панамі, однак не могу не доторкнути виводів пос. д-ра Гломбінського і заявляю в гори, що ся самохвальба особливо в єго устах видає ся несимпатичною і сьмішною. Говорив він сам про себе, що є чоловіком науки. Певно, се великий титул, гідний поважання всіх, але позволю собі запитати ся: яка-ж се наука? Питаю ся Вас, панове, чи він поводив ся при сій дебаті, як чоловік науки? (сьміх). Чи се не є радше східно-галицька наука (сьміх), яка в науковім світі, на жаль, не має курсу і не є звісною.

(Дальше буде.)

„СОКІЛ“.

Дня 30. падолиста с. р. відбули ся IX загальні збори Тов. гімн. «Сокіл».

Збори відкрив голова Тов-а Будзиновский і подякував в своїй промові руско-українським редакціям за поміч в ширеню ідеї сокілства. Опісля по покликано на секретаря зборів п. Матренчука, здав п. Кучика, як справник, звіт з діяльности Старшини за рік минулий 1901/2. Зі звіту того передаємо, що головніше:

Щоби ідею сокілства поглибити в нашій суспільности, щоби значіне українсько-руського сокілства і його післаництво в народі вчинити приступними і зрозумілими як найширшим верствам, поставила старшина «Сокола» на першій місци свого організаційного плану поставити гімнастику в «Соколі» на європейський лад, оснувати по всіх провінціоначальних містах гізида сокілські, і перепроводити по найдавших закутках Галичини організацію сторожкий огневих.

При прихильних обставинах змогла Старшина свій план розпочати корисно. Позискала для гімнастики теоритично і практично за границею виобразованого фаховця в особі п. Боберского, котрий посвятивши цілий свій позаслужбовий час «Соколові», правдиво по майстерски зорганізував вправи так, що днес кождий член, навіть такий, котрий не то в польським або в чеським «Соколі», навіть був і в німецьким Туріферайні, виходить з признанем і повним личним вдоволенем.

Поставивши вправи на ступени європейським, взяла ся Старшина до організації філій «Сокола» по провінції. Зладжено візиревий статут, інформацію і інструкцію, та завізяно часописами руску інтелігенцію до завязування філій «Сокола» на провінції. За покликком Старшини пішов перший Станіславів, а завдяки патріотичним і енергічним заходам п. Генриха Будзиновского засновано першу філію львівського «Сокола». По дотеперішній її діяльности вноєчи, можна сьміло вже днес ствердити, що ся філія буде в найближшій будуччині найсильнішим і найдіяльнішим гіздом на галицькій Україні. Другим з черги гіздом є Перемишль, якого розвиток започинає ся дуже гарно. Третім гіздом є Коломна, яке завдячує своє житє-бутє енергічним старанням п. Іванця, а відтак по виїзді його д-ра Колодницького.

Сі гізида є найбільшим доказом, що вага українсько руского Сокілства набирає в нашій суспільности актуального значіння.

Третою головною точкою організаційного плану Старшини було довести справу організації огневих сторожей по селах до корисного результату. В тій цілі урядила в днях 30. червня 1, 2, 3. і 4. липня курс для інструкторів сторожей огневих сільських за матеріальним причиненем ся Хвального Товариства «Дністер» і при фаховій помочи п. Щербовского, секретаря Союзу охотничих сторожей пожарних у Львові, п. п. Правна і Еліасевича начальників львівської сторожи мійської і під диглядом п. д-ра мед. Грабовского, за що зложено тим Добродіям прилюдну подяку. Курс закінчив ся пописом і роздачею свідочств 46 фреквентантам курсу. Відтак видала Старшина статут і інструкцію і заложила досі 5 філій пожарних «Сокола», а то: в Журавні, Колокодині, Іваню золотім, Скинолі і Романові. Журавенська сторожа розпочала вже свою діяльність. З неменшою опікою занимала ся Старшина і иншими справами, котрі попри моральну користь, також причиняли ся до збільшення фондів Товариства.

Секція фінансова, під проводом п. Яремкевича, полинявши на боці некорисне в тих часах виданя бльоків, заняла ся урядженем фантової лотерії. В тій цілі оголосила відозву а зазивом до надслання фантів на тую цілі (замість фантів можна присилати гроші на їх закупно). Рівночасно висилає ся тисячі листів до личностей в краю з просьбою о збиранє фантів. Дотеперішнє заінтересованє ся загалу нашою лотерією дає нам заповну, що Русини попруть щиро змагання «Сокола», а бажанє єго прийти як вайскорше до посіданя власної хати... вскорі здійснить ся. Заходом тої секції ввднало Товариство безворотну субвенцію з Хв. Товариства «Дністер» — за що зложено Спаси-

Біг нашому першому в краю Товариству. — Зі союму одержав «Сокол» лише 100 К.

Велику рухливість зазначила і велику користь так моральну як матеріальну принесла Товариству секція забавова під проводом п. Йосифа Доманика і хор під батуту п. Вінцовського. Дані концерти і вечери в Золочеві, у Львові, Городку, прогульки до Грунда і шість вечери на «Бесіді» у Львові суть найліпшим доказом проворности тої секції, а повні запалу прийняті і витання Сокоільської дружини українсько-руською суспільністю, відтак зиски касові, є симпатичним для нас проявом, як полюбила суспільність руске «Сокоільство» і зрозуміла ідею сокоільську.

Докази симпатії і любові до нашого «Сокола» вже сліди, бо на зазив «Сокола», щоби вчинити йому яку прислугу, ніхто до тепер не відтягнув ся.

І так Вп. Ф. Лопатинська, улюблена артистка сцени львівської одушевляла на концерті своїм ніжним і милим голосом львівських Русинів. Вп. З. Туркевичева з Бродів грою на фортепіано звеличала наш концерт в Бродах. Веч. о. Купчинський з Рівнева чарував прегарною грою на цитрі руску публіку у Львові, Золочеві і Бродах, акінці Вп. Бережницький і Паньків грою на скрипках панували над серцями слухачів.

Всім тим Вп. Паням і Добродіям заслано щирю дяку і руске Спаси-Біг.

Рівнож подякувано Вп. Корженкови (др. Коцовский) за уложеніє гимну сокоільського і Вп. Ярославенкови (Вінцовский) за уложеніє маршу сокоільського і за музику до гимну і маршу.

Крім тих секцій є в Соколі секція туристична під проводом п. Вітошинського задля уряджування більших прогулок в гори і відділ колесників під проводом п. Вол. Шухевича (сина) задля вивчення членів Сокола їзди на колесі (роверах).

Вкінці секція музична під проводом п. Р. Цеглиньського заняла ся справою утворення музичної консерваторії; працю в тім напрямі в останніх часах обговорювано вже прилюдно.

Звіт з руху грошового здав скарбник п. Іван Слютикевич як слідує:

Приходи: Вписове і вкладки	891 К 50 с.
субвенція	200 „ — „
на будову дому	21 „ 64 „
на прапор	25 „ — „
добр. датки	88 „ 43 „
оплата за науку	198 „ 80 „
річні	689 „ 62 „
	2114 К 99 с.
Розходи: Чини	624 К — с.
гімнастичні прибори	125 „ 36 „
служба	212 „ — „
пожарництво	161 „ 18 „
світло і опал	58 „ 12 „
видатки господаря	169 „ 44 „
річні	694 „ 12 „
	2044 К 22 с.

Повісталість касова: 70 К 77 сот. і в книжках 102 К 45 с. Над звітом скарбника розвинула ся о стільки дискусія, що одводірно висказано бажанє, щоби Русини численніше вписували ся до «Сокола», бо на 30 тисяч Русинів в самім Львові чело 150 є цілком за мале.

По одобрено касового звіту головою комісії контрольної п. Ніжанковским, наступив вибір старшини. Головою вибрано одноголосно п. Альфреда Будзиновського, першим заступником голови п. Івана Боберського, другим заступником п. Онуфрія Пацака. Члени старшини: пп. Алиськевич Андрій, Шевчук Василь, Семотюк Юрко, Доманик Йосиф, Кисіль Гнат, Кучика Денис, Лещий Северин, Сполітакевич Іван, Шухевич Володимир, техник. Заступники старшини: Будзиновський Леонард, Матренчук Спирідіон, Люболич Євген. Настоятелі вправ: Боберський Іван, Семотюк Юрко і Матренчук Спирідіон. Комісія контрольна: Ніжанковський Ярослав, Сіак Николай і Максимович Осип.

Відтак п. Будзиновський виїс, щоби п. Ілька Яремкевича іменували збори членом основателем за заслуги положені для товариства від самого початку існування Сокола, що Збори грімкими оплесками прийняли і з вдовolenем ухвалили.

Шеста точка порядку дневного «Зміна статута».

Статут змінено в тім напрямі, що старшина вибирає зпоміж себе, крім справника і скарбника також господаря і їх заступників і що загальні збори відбувають ся в першій квартилі року, а не як досі в падолисті. В слід за тою зміною змінено відповідні параграфи.

Вкінці наступили внесення і інтерпеляції. П. Сіак інтерпелює, які суть відносини нашого Сокола до інших Соколів так в краю, як і за його границями. На сю інтерпеляцію відповів голова п. Будзиновський, що зносини з чеськими Соколами суть дружні і щирі, а доказом того є, що на пописовий концерт нашого Сокола прислали звини 10 телеграфічних привітів і дві трубки сокоільські. Що-до польських Соколів, то пожитє наше є приятне і дружне, крім Сокола львівського, котрий з невідомих для нас причин формально зірвав зносини з руским Соколом, а доказом того є, що відмовив Соколови салі на урядженє пописового концерту без подання причин відмови. Руский Сокол заховував ся цілком лояльно і не дав найменшої причини до непорозуміння, бо завжди на кождий зазив польського Сокола вислав своїх делегатів, котрі з повним тактом і гідністю сокоільською своєю функцією сповняли. Так само на свій концерт запросив руский Сокол соколів польських і післяв їм білети. По тім виношено, котре вповні вдовольило збори, висказано признанє за тактовне поведєнє руского Сокола, причім збори рівночасно заявили своє бажанє, щоби Сокол і на дальше так поважно і тактовно поступав і не дав ніколи першій причини до невдоволення або наріканя, а передовсім в зносинах з Соколами інших народів, чим зеднає собі вдячність у своїх, а пошану у чужих народів.

Відтак інтерпелював п. Осип Шухевич в справі музичної консерваторії, іменню щоби Сокол яко такий не закладав консерваторії, позаяк то не лежить в его крузі діланя і щоби не поміщував в своїх рахункових звітах видатків вложених на перші потреби заснованя. Голова пояснив, що завдяки обетавинам, всі майже львівські дириґенти суть рівночасно членами Сокола; падо статут Сокола містить між иншими задачами також плеканє в Соколі співу і музики, тож піднесено головою гадку заснованя консерваторії прийняли всі члени, а передовсім члени-співачи з великим одушевленєм, бо потребу такої консерваторії суспільність відчуває загально. По промові ще кількох членів порішено справу організації консерваторії вести дальше.

Вкінці п. др. Коцюба піднісє справу уряджування прогулок сокоільських і жертвував свої услуги в тій справі, що збори з вдовolenем прийняли.

По вичерпанню порядку дневного попрацав голова збори, завзиваючи в теплих словах до широй і невипущої праці для добра так важної інституції як Сокол, а тим самим для добра Неньки-України.

НОВИНКИ.

— Календар. Вівторник: руско кат. Аліпій; рим.-кат. Люкадії. — В середу: руско кат. Якова муч. Палладія; рим.-кат. Юїти.

— ВІД АДМІНІСТРАЦІЇ. При змін місяця просимо наших Вп. Передплатників о скорє відновленє передплати, зглядю о вирівнанє залежностей, бо на кредит не будемо висилати часописи.

Виділ Товариства «Клуб Русини» запрошує своїх членів і Вп. гостей на втіг Вп. д-ра К. Студинського, котрий відбуде ся в середу д. 10. с. м. о 5. год. в салі «Рускої Бесіди».

— Галицький сойм, як доносять часописи, не збере ся, як що року, на 3 днєв сесию при кінці грудня, але аж дня 12. січня 1903 р. і буде радити до 24. лютого. З огляду на те буде обовязувати бюджетона провізорія в перших двох місяцях на основі цісарского розпорядження.

— З львівського університету. Торжественний акт іматрикуляції в сім піроці відбуде ся в днях 15. і 16. с. м. се є в понеділок і вторник в такім порядку: Студентів богословія дня 15. о 9. год. рано; студентів права в початковими буквами А до Л (включно) дня 15. о 4. годині пополудни; студентів права в початковими буквами М до З дня 16. о 9. год. рано; студентів медицини і філософії дня 16. о 4. год. пополудни.

Іматрикуляція буде відбувати ся в авлі університету.

— Аптекарьський страйк. Вчєра о 12. год. в полудне розпочав ся в антиках всеї Галичини страйк магістрів фармації і аптекарських помічників. Причиною страйку було те, що властители антик не пристали на жаданє підвищенє платні фармацевтам. Послїдні пересправи обох сторін відбули ся в суботу вечером в намісництві під проводом протомедика д-ра Меруновича, але не довели до згоди. Страйк, як показало ся, є знаменито зорганізований, бо на близько 100 фармацевтів у Львові ледви кількох зломало солідарність. В Кракові страйкують всі фармацевти в числі около 40. Страйк обхопив — як сказано — також всі антики на провінції, а страйкуючі приїзять до Львова.

Львівські аптекарі оголосили вчєра рано, що мимо страйку помічників, служба денна і нічна буде відбувати ся в антиках без перерви. Они не надїяли ся такої солідарности фармацевтів, і були певні, що застрайкує лише часть помічників. Однак на всякий случай львівські аптекарі постарали ся о резервовий персонал, але дуже недобірний. Так приміром в деяких антиках ліки будуть видавати люде, що від давна не мали до діла з антиками і не розуміють ся на новій рецептурі, або такі, що зовсім не розуміють ся на аптекарстві. При таких обставинах не тяжко о нещастє.

— Максим Горький а жида. Російські дневники доносять, що славний писатель Максим Горький в розмові з якимсь жидівським дневником заявив, що наміряє писати нову повість, в якій представить яснї картини з життя російських жидів, бо доси писано все лише про їх відемні сторони. З сеї нагоди «Новое Время» доносить отсю подію: В Нижнім Новгороді, де в останніх часах Горький перебував на засланю, жидівські сіюїсти відбували збори. На збори прибув також і Горький. В хвили, коли він ввійшов до салі, промовляла одна з сіюїсток. На вид Горького бесідничка заявила, що на зборах сіюїстів не має права бути жадєн християнин (як ухвалено на вїзді в Миньску), бо християнин, хотїйби як писатель визначав ся чеснотою і таланом, то все буде антисемітом. Горький вислухав з увагою сих слів, кинених на его адресу і забрав голос в своїй обороні. Говорив довго і переконуючо про ідеал братерства народів, про вічний мир і т. д., але жида приймали сї слова рівнодушно а навіть іронічно. По скінченню бесіди, Горький сів в куті салі, аби не звертати уваги на свою особу, а коли замітив, що і тут завжди є жида, виїс ся тихцем з салі.

— Скорість псів. Один із англійських кінольогів твердить, що пси є найскорішими перегоновими звірятами. Foxterrier може без умучєня бігати годинами за повозом або верховим конем свого пана. Лише деякі породи, здегенеровані через лиху годівлю, стратили ту здібність, котру посїдають навіть і дикі пси. Вовк може перебути за одну ніч дорогу 80 до 100 кілометрів, будучи до сєго змущеним або шукаючи собі поживи. В околицях Франції, богатих еще в вовки, ніхто не зможе дїгнати старого вовка. Незвичайною скоростію відзначають ся також підбігунів лиси. Ханзен бачив їх в віддаленю 100 кілометрів від новосибірських островів; імовірно лиси сї дістались і до бігуна, непристунного доси для людей. Пси Ескімосів і сибірські, більше подібні до вовків чим наш, відбувають на ледівцях дорогу 75 кілоєм. в протягу 5 годин. Подорожник de Haas уїхав санками, запряженими в пси, 11 кілоєм. в 28 мінутах в одну сторону а в другу в 33 мінутах. Є се скорість, до якої не здібні тамошні рени. Случай однак є рідкі, позаяк бігунів лиси є повні щелин, сприяючих скорай біг. — Наші кунді і більшість гінчих псів сягають скорість 10 до 15 метрів на секунду; англійські вижли гонять зі скоростію 25 до 30 кілоєм. на годину, а зможуть бічи без перерви 2 до 3 годин. Лісогони (fox hounds) відзначають ся також надзвичайною скоростію і витривалостію. Одна сука сєї раси додержала бігу перегоновому коневі повної крові, робячи без напруження 4 милі англ. в 6 мін. і пів сек. або майже по 18 метрів на секунду, та випередила коня повної крові, бо він робив на простороні 2 милі по 16 метрів на секунду. Вкінці хорти, будучи без сумніву найскорішими чотириножними, рівняють ся що-до скорости почтовим голубам. Англійські хорти уложєні на роком до перегонів, робять в повнім бігу 18 до 23 метрів на секунду, підчас коли перегоновий кінь ніколи не переступить скоости 19 метрів на секунду. Вкінці мож для порівнаня додати, що скорість залця виносить 18 метрів на секунду.

— Переписка Редакції. «Читатель Руслана» у Львові. Ще раз заявляємо, що анонімних дописів не містимо.

Телеграмн.

Відень, 6. грудня. Днесь по год. пів до 1. з полудня зібрала ся на засїданє палата вельмож. П. Бергер реферував закон в справі речин-

цевої торгівлі збіжжям, котрий відіслала палата послів. Вказав, що внесення Шенфера перейшло в палаті послів лише случайно більшістю 1 голосу і що впрочім цілий закон прийнято після гадки палати вельмож. Референт меншости Льюковіч жадав, щоби палата ухвалила внесення Шенфера, аби закон вже раз полагоджено. Палата панів відкинула однак внесення меншости, що домагався прийняття до §. 12. внесення Шенфера, знаного з палати послів.

Відень, 8. грудня. Стан здоров'я цисаря вже зовсім добрий. Ревматичні болі в крижах уступили, тому монарх поїде сего тижня з Шенбруна до Відня і замешкає в бургі.

Відень, 8. грудня. N. W. Tagblatt доносить, що в найближчій часі буде іменованих 20 нових членів австрійської палати вельмож.

Букарешт, 8. грудня. Румунський міністер внутрішніх справ, Палладі, уступив з причини лихого стану здоров'я, а його місце заняв Василь Ляцар.

— На бурсу Руского Товариства педагогічного у Львові (улиця Вірменська ч. 2.) зложили жертви в місяці падолисті 1902 отсі добродії: *Гришми:* О. Павло Чужак зібрани в домі о. Ковча 5 К, Вп. п. Білецька зі Львова 100 К, сов. Тит Ревакович зі Львова 10 К, др. Іван Куровець з Калуса 10 К, о. Яків Яхно з Ванева 2 К, Григорій Когут від громади Ярчів старий 8 К 41 сот., Добромильський з Чорткова від Руснів 11 К 05 с., громада Вислобоки 6 К, Н. Н. з Вислобоків 1 К, Народна Торговля 50 К, о. Сев. Борачок з Яйковець 4 К, з преферанса у п. Дуткевича в Рудні 5 К 40 сот., о. Володимир Левицький з Звенигорода 8 К 50 сот. — *В натураліях:* П. Калиневич з Ланів 1½ кірця бульби, громада Рісна руска 3 кірці бульби і 3 копн капусти, о. Ганицький з Рудна чвертку моркви, Т. Гнатів маї. зел. зі Львова 1 міх хрину, Мих. Кочоровський з Підсоснова 2 міхи бульби, Стефан Гонка з Підсоснова 1 міх бульби, Максим Цибрівський з Підсоснова 1 міх бульби і 1 міх капусти, Гнат Білоус з Підсоснова 1 міх бульби, Волод. Цибрівський з Підсоснова ½ кірця бульби, Онуфрій Калецький з Підсоснова ½ кірця бульби, о. Стрільбицький від парохіян в Годовицях 6 кірців бульби, 2 копн капусти і 1 міх ярини, о. Іван Стрільбицький гром. Малечковичі 5 кірців

бульби, 1½ копн капусти і ½ кірця ярини, Дмитро Сташик, Сенько Мотта і Павло Басса з Лисневич дали разом 12 кірців бульби і 4 кірці капусти, Теодорович зі Станимира ¼ к. бураків, 1 корець бульби і ½ копн капусти, Ат. Цимбала зі Стрілки 3 копн і 20 гол. капусти, о. Волод. Коновалець з Малехова 6 міхів бульби, 4 мішки петрушки, 2 міхи моркви, 1 міх бураків і 8½ кіп капусти, п. Мих. Качоровський від Олексі Параньки 1 міх бульби, Максима Цибрівського 1 міх бульби, Сенька Гелети ½ міха бульби, Сенька Корпала 2 міхи бульби, Йосифа Ловчого 2½ міха бульби, Івана Кота 1 міх бульби — всі з Миколаєва, Громада Підліски малі 3 кірці бульби і 6 кіп капусти, Стефан Тузак з Рісної 3 копн капусти, о. Теоф. Яворський від гром. Ярчів старий 9 кірців бульби і 6 кіп капусти, о. Ев. Шухевич від гром. Підбережці 1 фіру бульби і капусти, громада Бібрка 5 кіп капусти і 13 міхів бульби, громада Стронятин 4 кірці бульби, 3 копн капусти і від пароха 2 кірці бульби, громада Вислобоки 8 кірців бульби, громада Ременів 15 кірців бульби, заходом Стеця, вірта зі Збоїск 1 міх ярини, 1 міх бураків, 8 міхів бульби і 3 міхи капусти, Тімко Бардин з Ланів польських фаску сира. — Всім Добродіям складає як найцірїйшу подяку — *Комітет Бурси Руского товариства педагогічного.*

— РІК ЗАСНОВАННЯ 1892. —

Товариство взаїмних обезпечень

Львів, ринок ч. 10. (дім «Просьвіти»).

є одним руским Товариством асекураційним.

Фонди «Дністра» з днем 31. грудня 1901.

Фонд резервовий	386 402 кор. 83 сот.	разом
Резерва премії	205 227 " "	645 383 кор. 59 сот.
Резерва спеціальна	6 000 " "	
Фонд емеритальний	47 753 " 76 "	

«Дністер» обезпечає будинки як також збіжжя і пашу против шкід огневих. Всі три ВП. Ординарияти припоручили «Дністер» Веч. Духовенству і всім вірним.

Оплата премії в «Дністрі» є уміркована, а чистий зиск — надвижку з оплат — розділяє

«Дністер» межі своїх членів яко звороти. В р. 1900. і 1901. виносить зворот 8%. Шкоди виплачує «Дністер» дуже скоро, а оцінку шкід переводить разом з делегатом і 2 членами місцевими. До 31. грудня 1901. виплатив «Дністер» 5.075 відшкодовань в сумі 2,656.787 кор.

Члени «Дністра» можуть без перешкоди зятягати позички в Банку краєвім і касах ощадности, бо каси ті приймають поліси «Дністра» при позичках гіпотечних.

На житє можна обезпечити через «Дністер» — капітали на дожитє, посмертні капітали, посаги, ренти і т. д. — краківським Товаристві, а з провізії від тих обезпечень відступає «Дністер» часть на рускі добродії цілі.

Агенції передає «Дністер» радо селянам, господарям, особливо де нема «Дністра». Агенти заробили 349.486 кор. провізії.

Селяне! убігайте ся тільки о агенції «Дністра».

На житє обезпечайте ся тільки через «Дністер».

COLOSSEUM Ernesta Thorna

у Львові, в пасажи «ГЕРМАНА» ул. Сонішна

Найславнійша програма!

від 1. до 16. грудня 1902.

При співучасті військової музики 30. п. п.

1) Увертура. Рекламграф. 2) Gizela Konrady, тирольська співачка. 3) Ernesto Felden, блискучий трансформатор. 4) Hohenfels, польська співачка. 5) George Jackson, мурин-ексцентрик. 6) Дружина Александров, українські співачки і танцюристи. 7) Орхестра. 8) Арабська дружина Hadji Mohamed. 9) La belle et Celebre Heliosa Titcomb, зі своїм тансером Стефаном Moscaigno, полуднево-американська співачка і тансерка. 10) Григорій Hartman, ілюзіоніст. 11) Американський біоскоп, Алі Баба і 40 опришків. 12) Марш.

Що дня о 8. год: вечером велике представлення. В неділю і свята два представлення. Щоп'ятниці High-Life представлення. Білети вчасніше можна замовляти і набути в конторі Пльона при ул. Кароля Людвика ч. 9. у Львові.

Розклад поїздів залізничних обов'язуючий від 1-го мая 1902.

(Приїзд і від'їзд поданий після часу середно-європейского).

Поїзд		до Львова		Поїзд		зі Львова	
посп.	особ.	приходять	о години	посп.	особ.	відходять	о години
1.35	6:10	з Кракова, Берліна, Варшави, Відня		6:25	до Сучави, Жидачева, Кересмезе, Потутор		
	6:20	з Чернівців (Лікан, Галацу), Чорткова		6:30	до Підволочиск (Київ) Бродів дв. головний		
	6:50	з Брухович, щод. від 15. мая до 14. вер. вк.		6:43	" " " " " " " " " " " "		
	7:45	з Янова		6:55	до Лавочного (Пешту) Борислава, Дрогобича		
	7:40	з Підволочиск, Бродів на дв. Підзамче		8:30	до Кракова (Відня, Прага), Берліна		
	8:00	" " " " " " " " " " " "		2:55	до Кракова (Відня, Прага), Берліна		
	8:10	з Лавочного (Пешту), Калуса, Хирова		9:00	до Лавочного, Хирова, Калуса		
	8:15	з Сокаля, Рави рускої		9:15	до Янова		
	8:50	з Кракова, Відня, Праги, Берліна		9:50	до Белзця, Сокаля, Любачова		
	10:25	з Ряшова, Любачева		10:30	до Чернівців, Потутор		
	11:55	з Станиславова (Кересмезе, Потутор)		10:40	до Тернополя, Потутор, дв. Піда.		
	1:10	з Лавочного, Калуса, Хирова, Борислава		10:57	" " " " " " " " " " " "		
2.20	1:23	з Янова		1:25	до Янова від 1. мая до 15. вересня в неділю і свята		
	2:20	з Підволочиск, Копичинців на дв. Піда.		2:15	до Брухович від 15. мая до 14. вересня в неділю і свята		
	2:35	" " " " " " " " " " " "		3:05	до Стрия, Скольного від 1. мая до 30. вер.		
	3:14	з Брухович (15. мая до 14. вер. в нед. і св.)		3:15	до Янова щоденно від 1. мая до 30. вер.		
1.45	4:40	з Самбора, Стрия, Скольного (1/5-30.9)		3:26	до Брухович щод. від 1. мая до 15. вер.		
	5:11	з Підволочиск (Київ), Бродів на дв. Піда.		3:35	до Рівне, Хирова, Любачева		
	5:35	" " " " " " " " " " " "					
	5:40	з Чернівців, Лікан " " " " " " " " " " " "					
12.15	5:50	з Кракова		6:10	до Станиславова, Жидачева		
				6:20	до Кракова (Відня, Берліна, Варшави)		
				6:30	до Янова від 1. мая до 15. вер. будні дні		
				6:35	з Лавочного (Пешту), Калуса, Хирова		
				7:10	до Сокаля і Рави рускої		
				8:16	до Брухович (15. мая до 14. вер. в нед. і св.)		
				8:25	до Чернівців		
				9:00	до Підволочиск, Бродів дв. головний		
				9:20	" " " " " " " " " " " "		
				10:05	до Янова від 1. мая до 15. вер. в нед. і св.		
				10:30	до Лікан, Чорткова		
				11:00	до Кракова, Відня, Варшави, Праги		
8.40	10:20	з Підволочиск (Київ), Бродів на дв. Піда.		11:10	до Підволочиск, Бродів дв. головний		
	10:50	з Лавочного (Пешту) Хирова, Калуса		11:32	до Кракова, Відня, Праги, Самбора		
	3:14	з Тернополя, Гришалова на дв. Підзамче		4:15	до Кракова, Відня, Праги, Самбора		
	3:35	" " " " " " " " " " " "		5:50	до Брухович від 15. мая до 14. вер. щод.		

ЗАМІТКА: Пора нічна числиться ся від 6 години вечером до 5 години 59 минут рано.

Час середно-європейський різняється від часу львівського о 36 минут, а іменно 12 год. часу середно-європейського = 12 год. 36 мин. часу львівського. — Бюро інформаційне ц. к. залізниць державних (ул. Краєвських ч. 5.) уділяє пояснень в справах залізничних, продає білети всякого рода і розклади їзди.

Ц. к. упр. гал. акц.

Банк Гіпотечний

Відділ депозитовий

приймає вклади і виплачує завдатки на рахунок біжучий, приймає до переховання папери вартісні і дає на них завдатки.

Крім того впроваджено подібно як в інституціях заграничних т. зв.

Депозити сховкові (Safe Deposits)

За оплатою 25 до 35 кр. а. в. річ. по, депозитар дістає в сталевій касі павирний сховок до виключного ужитку і під власним ключем, де безпечно і дискретно переховувати може своє майно або важкі документи.

Під тим виглядом поробив Банк гіпотечний як найдогідніш зарядження.

Приймиши дотично того рода депозитів одержати можна безплатно у відділі депозитовий.